

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ ๒๗๔๗๘ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรื้อวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

เรียน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตามที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สจพ/๒๔๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งว่า ธ.ก.ส. ได้รับรายงานและข้อสังเกตจากหน่วยงานตรวจสอบ เกี่ยวกับประเด็นวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ธ.ก.ส. จึงขอหารือ ดังนี้

๑. ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๑ วรรคสอง กำหนดว่า “แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีให้ประกอบด้วยรายการอย่างน้อย (๓) ระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้าง” โดยหน่วยงานตรวจสอบมีข้อสังเกตว่าระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้างที่ได้เผยแพร่แผนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและหน่วยงานของรัฐแล้วนั้น เช่น โครงการจัดซื้อจัดจ้างหนึ่งได้กำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้างไว้เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ คำว่า “คาดว่า” หมายความว่า สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างก่อนหรือหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ เช่น เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ หรือเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ หรือมากกว่าก็ได้

๒. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๙ วรรคสาม กำหนดว่า “ถ้ามีการยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งนั้น และมีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ให้ผู้รับหรือซื้อเอกสารประกวดราคาในการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งก่อนมีสิทธิขอรับเอกสารประกวดราคาใหม่ โดยไม่ต้องเสียค่าซื้อเอกสารประกวดราคาอีก” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ธ.ก.ส. ได้จัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ และมีผู้ซื้อเอกสารจำนวน ๓ ราย โดยมีผู้ยื่นข้อเสนอจำนวน ๑ ราย ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ได้เสนอผู้มีอำนาจเพื่อยกเลิกการประกวดราคาดังกล่าว ต่อมาได้มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งใหม่ กรณีนี้ผู้ซื้อเอกสารในโครงการเดิมทั้ง ๓ ราย มีสิทธิ์ที่จะได้รับเอกสารประกวดราคาใหม่ โดยไม่ต้องเสียค่าซื้อเอกสารประกวดราคาหรือไม่ อย่างไร

๓. ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๙๖ ที่กำหนดเงื่อนไขการจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ การจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือหรือใบสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง กำหนดให้ผู้สัญญาต้องวางหลักประกันสัญญาด้วยหรือไม่

๓.๒ ธ.ก.ส. ได้จ้างเหมาบุคคลธรรมดาทำความสะอาดอาคารสำนักงาน ระยะเวลาจำนวน ๑ ปี ในวงเงินจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) เมื่อได้ผู้ชนะการเสนอราคาแล้ว ได้จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือ ธ.ก.ส. ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับจ้างนำหลักประกันสัญญามาวาง จะสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร

/๔. ...

๔. ตามแบบประกาศและแบบเอกสารประกวดราคาซื้อหรือจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) กำหนดคุณสมบัติไว้ว่า “ผู้ยื่นข้อเสนอต้องลงทะเบียนในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของกรมบัญชีกลาง” เมื่อ ธ.ก.ส. ได้จัดหาพัสดุโดยวิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจงแล้วไม่จำเป็นต้องนำข้อความ “ผู้ยื่นข้อเสนอต้องลงทะเบียนในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของกรมบัญชีกลาง” มากำหนดเป็นคุณสมบัติใช้หรือไม่

๕. ในแต่ละปีบัญชีของ ธ.ก.ส. มีการจัดสรรงบประมาณไปยังส่วนงานสำนักงานใหญ่ และส่วนงานภูมิภาค เพื่อดำเนินการเป็นค่าใช้จ่ายภายในของส่วนงาน หรือดำเนินการพาลูกค้าหรือหน่วยงานของรัฐไปรับรอง โดยมีลักษณะ ดังนี้

๕.๑ ผู้จัดการสาขาเห็นชอบให้ใช้งบประมาณหมวดดังกล่าว จัดซื้ออาหารสำเร็จรูป และเครื่องดื่มเพื่อให้พนักงานรับประทานอาหารร่วมกันเป็นการดูแลพนักงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน ที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลาเพื่อสนองรับนโยบายของภาครัฐ

๕.๒ ผู้จัดการสาขารับรองลูกค้าของ ธ.ก.ส. หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ในลักษณะ พาไปรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่ร้านอาหาร และนำไปเสริมจรับเงินมาเบิกจากหมวดงบประมาณดังกล่าวได้ กรณีนี้ค่าอาหาร อาหารว่าง เครื่องดื่ม ที่เกิดจากการดูแลพนักงานหรือการรับรองบุคคลภายนอก ซึ่งไม่เป็นไปตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ จะปฏิบัติตามระเบียบฯ หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีข้อหาหรือ ๑ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๑ วรรคสอง กำหนดว่า “แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีให้ประกอบด้วยรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ (๓) ระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้าง” กรณีเป็นระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้างตามที่ได้ประกาศเผยแพร่แผนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐนั้นแล้ว โดยหลักการเป็นการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมที่หน่วยงานของรัฐประสงค์จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น คำว่า “คาดว่าจะ” หมายความว่า การคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นคาดว่าจะ คาดคะเนว่า ระยะเวลาที่อาจเกิดขึ้นก่อนหรือหลังที่ใกล้เคียงกับเดือนจะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง หากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้กำหนดว่าระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้างในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ จึงหมายถึง ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างก่อนหรือหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ เช่น เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ หรือเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ หรือมากกว่าก็ได้

๒. กรณีข้อหาหรือ ๒ ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๙ วรรคสาม กำหนดว่า “ถ้ามีการยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งนั้น และมีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ให้ผู้รับหรือซื้อเอกสารประกวดราคาในการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งก่อนมีสิทธิขอรับเอกสารประกวดราคาใหม่ โดยไม่ต้องเสียค่าซื้อเอกสารประกวดราคาอีก” หากกรณี ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์

/มี ...

มีผู้ซื้อเอกสารจำนวน ๓ ราย และมีผู้ยื่นข้อเสนอ ๑ ราย โดยคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์เสนอผู้มีอำนาจเพื่อยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาได้ดำเนินการจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งใหม่ กรณีนี้ผู้ยื่นข้อเสนอทั้ง ๓ ราย ย่อมมีสิทธิ์ขอรับเอกสารประกวดราคาใหม่ โดยไม่ต้องเสียค่าซื้อเอกสารประกวดราคาอีก ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๔๙ วรรคสาม

๓. กรณีข้อหาหรือ ๓ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญา ตามมาตรา ๙๓ ก็ได้ เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๕๖ (๒) (ข) (ง) หรือ (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามมาตรา ๗๐ (๓) (ข)” ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๑๖๗ กำหนดว่า “หลักประกันสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้...” ดังนั้น หากกรณี ธ.ก.ส. ประสงค์จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือหรือใบสั่งซื้อหรือสั่งจ้างโดยไม่ทำตามแบบสัญญา ธ.ก.ส. ย่อมสามารถดำเนินการจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือได้โดยไม่ต้องกำหนดเงื่อนไขการกำหนดหลักประกันสัญญาแต่อย่างใด และเมื่อ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการจ้างเหมาบุคคลธรรมดา ทำความสะอาดอาคารสำนักงานจำนวน ๑ ปี ในวงเงินทั้งสิ้นจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นการจัดหาพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) เมื่อได้ผู้ชนะการเสนอราคาแล้ว ธ.ก.ส. ได้มีการจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือลงนามผูกพันระหว่างกัน กรณีการจ้างเหมาดังกล่าวมีวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามนัยพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) กรณีนี้ ธ.ก.ส. ย่อมสามารถจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ต้องทำตามแบบสัญญา ตามมาตรา ๙๓ ก็ได้ และไม่ต้องมีการวางหลักประกันสัญญาแต่อย่างใด

๔. กรณีข้อหาหรือ ๔ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดโดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ แบบสัญญานั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย” ประกอบหนังสือคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กนบ) ๐๔๐๕.๒/ว ๔๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง กำหนดแบบประกาศและเอกสารเชิญชวนในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e - market) ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e - bidding) และวิธีสอบราคา และหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง ข้อความเข้าใจการกำหนดเรื่อง ข้อตกลงคุณธรรมหรือนโยบายและแนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และตัดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ออกจากแบบประกาศและเอกสารเชิญชวน ข้อ ๒ กำหนดให้ตัดความในแบบประกาศและเอกสารเชิญชวนที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด กรณีคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดังนี้ (๒.๑) ผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญาต้องลงทะเบียนในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของกรมบัญชีกลาง ดังนั้น หากกรณี ธ.ก.ส. มีความประสงค์จะจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ วิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจง ธ.ก.ส. ไม่จำเป็นต้องนำข้อความ “ผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญาต้องลงทะเบียนในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์” มากำหนดไว้เป็นเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัย ประกอบหนังสือคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กนบ) ๐๔๐๕.๒/ว ๔๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

/๕. ...

๕. กรณีข้อหาข้อ ๕ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ “พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากกรณี ๕.ก.ส. จะรับรองลูกค้าของ ๕.ก.ส. และจัดซื้ออาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่ม เพื่อให้พนักงานรับประทานร่วมกัน เป็นการดูแลพนักงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลา เพื่อสนองรับนโยบายของภาครัฐ ดังนั้น กรณีค่าใช้จ่ายดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายส่งเสริมการสร้างรายได้ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม มิใช่พัสดุตามนิยามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ จึงไม่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติฯ แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายประภาศ คงเอียด)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการวินิจฉัย

๕. กรณีข้อหาข้อ ๕ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ “พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากกรณี ๕.ก.ส. จะรับรองลูกค้าของ ๕.ก.ส. และจัดซื้ออาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่ม เพื่อให้พนักงานรับประทานร่วมกัน เป็นการดูแลพนักงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลา เพื่อสนองรับนโยบายของภาครัฐ ดังนั้น กรณีค่าใช้จ่ายดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายส่งเสริมการสร้างรายได้ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม มิใช่พัสดุตามนิยามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ จึงไม่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติฯ แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจัย

30.6.64
30.6.64
30.6.64
30.6.64